

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

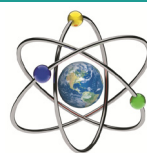

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 920 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Woosyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Woosyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
Xuseynova Abira Amanovna	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
Abdurasulova Gulrux Habibullayevna	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinov Elyorjon qizi	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
Asatova Dildora Aslamovna	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
Mirxalilova Nargiza Akbarovna	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
Mitaliboyeva Dildora	
Koxlear implantli bolalarning eshituv-nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
Nartayeva Shahnova Yulchibayevna	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
Normatova Nilufar Komilovna	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
Qodirov Jurabek Mamatsimonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model	83
Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi	
"Sab'ai sayyor" asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдулманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования	124
Уразова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махалля" в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	
Valeologik tarbiyada o'yin texnologiyalarining ahamiyati	139
Berkinova Charos Islomovna	
O'quvchilarda faol fuqarolik kompetensiyasi tushunchasi, mazmuni va shakllanishi	142
Buvorayeva Gulruh Shoikrom qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvi asosida o'qitishning didaktik imkoniyatlari	145
Cho'tboyeva Munisxon Eshpo'lat qizi	
Tabiatga muhabbat: maktabgacha ta'limda milliy qadriyatlar va o'yinlar orqali ekologik tarbiya	150
Ergasheva Umriniso Komilovna	
Zamonaviy ta'lim – talabalar ijtimoiy intellektini shakllantirish omilidir	153
Ermatova Gulnoz Pirimovna	
O'zbekistonning eng yangi tarixi fanini o'qitishda pedagogik texnologiyaning o'rni	156
Gazibekova Feruza Hakimovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining raqamli texnologiyalar muhitida tanqidiy va mustaqil fikrlashini rivojlantirish metodikasi	159
Haydarova Feruza Haydar qizi	
Talabalarda ma'naviy-axloqiy fazilatlar va sifatlarni shakllantirish mexanizmi	162
Jumanazarova Dilnoza Umurzaqovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kasbga bo'lgan qiziqishlarini shakllantirishda interfaol metodlarni qo'llash texnologiyasi	165
Jumayeva Malika Aliyevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarda kasbiy-nutq madaniyatini rivojlantirish	168
Lutfetdinova Ra'no Xusnetdinovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda matematik rivojlanishga zamonaviy yondashuvlar va jahon tajribalari ..	172
Masharipova Barno Erkin qizi, Adilbayeva Dilnoza Adilbay qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida til o'yinlari texnologiyalarining nazariy asoslari	175
Masharipova Dilfuza Muxammadjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachisi pedagogik faoliyatining o'ziga xosligi	178
Muhammadiyeva Feruza Turakulovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini og'zaki va yozma nutqini rivojlantirishda aksiologik yondashuvdan foydalanish metodikasi	181
Muhiddinova Munira Xayrullayevna	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	184
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'qituvchining muloqot madaniyatini shakllantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	187
Nizamova Nodira Paxritdinovna	
Integrativ yondashuv asosida o'quvchilarning nutqiy kompetentligini rivojlantirishning mazmuniy izohlanishi	191
Oysha Qurbonova, Nodira Abduraimova	
Boshlang'ich ta'limda Finlandiya tajribasi	195
Nodira Sherboyeva	

Kutubxonachi kutubxona-axborot xizmati jarayonining yetakchi ishtirokchisi sifatida	198
O'ktam Nosirov	
Pedagogik ta'lim transformatsiyasida talabalarning tadqiqotchilik kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi	204
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Globallashuv sharoitida axborot-psixologik xavfsizlikni shakllantirish masalalari	208
Raxmatjonov Shoxjahon Dilshodbek o'g'li	
Talabalarga ingliz tilini o'qitishning zamonaviy innovatsion texnologiyalari	212
Sa'dullayeva Rushana	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	215
Saidova Dilbar Erkinovna	
Pedagog xodimlarda tolerantlik namoyon bo'lishining determinantlari	218
Sattorova Maxliyo Dilmurod qizi	
Kreativ metodlar orqali maktabgacha yoshdagi bolalarda kreativ tafakkur va fikrlashni rivojlantirish	223
Sultonboyeva Baxriniso Ilhomjon qizi	
Artpedagogika texnologiyalaridan foydalanib maktabgacha yoshdagi bolalarda dialogik nutqni rivojlantirish metodikasi	226
Xolmatova Fotima Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich ta'limda yashil kompetensiyalarni shakllantirish yo'nalishlari	229
Yaqubova Shoir Tog'aymuratovna	
Emotsional intellektni rivojlantirishning nazariy asoslari	233
Yarmatov Raxmboy Baxramovich	
Boshlang'ich ta'limda o'quv veb-saytlari orqali til kompetentligini rivojlantirish	239
Zokirova Sohila Muxtoraliyevna, Muxammadjonova Diyorabonu Muzaffarjon qizi	
Языковые изменения в русском языке XXI века: исследование новых слов, сленга, интернет-коммуникации, влияния англицизмов и глобализации на современный русский язык	242
Марупова Дилфуза Давроновна	
Oliy ta'limda talabalarining ilmiy-tadqiqot faoliyatining maqsad va vazifalari	247
F. R. Xosilova	
Boshlang'ich ta'lim texnologiya darslarida o'quvchilarni tabiiy materiallar bilan ishlashga o'rgatish	251
Kambarov Nodirjon Sattarovich, Nasirjanova Feruzaxon Alixon qizi	
Boshlang'ich ta'limda STEAM yondashuvining qo'llanilishi va uning samaradorligi	256
Abdulazizova Yulduz Abdujabbor qizi	
Tabiiy fanlarni o'qitishda STEAM yondashuvi asosida kreativlikni rivojlantirish metodikasi	259
Abdullayeva Dilrabo Fayzulla qizi	
Umumta'lim maktablarida o'quvchilarda shaxs ma'naviy qiyofasini shakllantirishning zamonaviy pedagogik texnologiyalari	262
Aliyeva Zuxra Tursunboyevna	
Yosh avlodni madaniy-tarixiy yondashuv asosida tarbiyalashda madaniy-ma'rifiy muassasalarning o'rni	265
Aripov Shokirjon Olimovich	
Ta'limda yangi texnologiya: 4K modeli va uni amalga oshirish yo'llari	268
Avliyozqulova Nasiba Choriyevna	
Badiiy-tarixiy materiallarni ta'lim jarayoniga integratsiyalashning metodologik asoslari	272
Baratov Baxtiyorjon Qodirovich	
Bolaning maktabgacha ta'lim tashkilotiga moslashishida o'yinning roli	275
Barno Masharipova Erkin qizi, Zuhrobova Mahliyo Abdulatif qizi	
Boshlang'ich sinf o'qish savodxonligi darslarida integrativ yondoshuvdan foydalanish texnologiyasi	278
Ernazarova Laylo Abdusaitovna, Saidahmadova Gulrux Farrux qizi	
Bo'lajak tarbiyachilarda metarefleksiv fikrlashni rivojlantirishning psixologik-pedagogik asoslari	284
Ismailova Nilufar Isroildjanovna	
Semantic and Cross-Cultural Features of Food-Based Idioms in Karakalpak and English Languages	289
Jiemuratova Gulistan Koshkinbaevna	
Filolog talabalarida mustaqil fikrlash va qaror qabul qilishni rivojlantirishda metakognitiv yondashuvlarning didaktik mexanizmlari	292
Jo'rayeva Dilnoza Ro'zimat qizi	
Rivojlantiruvchi sohalar kompetensiyalariga integratsion yondashuv asosida maktabgacha yoshdagi bolalarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash texnologiyasini rivojlantirish	296
Jo'rayeva Zilola Sayfiddin qizi	

Psixologlar kasbiy komponentlarini rivojlantirishda matematik usullardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari.....	302
Kuziyeva Dilnura Dilmurotovna	
O'zbekiston metodik maktabida sotsiolingvistik kompetensiyani shakllantirish bo'yicha olib borilgan ilmiy tadqiqotlar tahlili	306
Madaminova Gulzira Gulamkadirovna	
Maxsus pedagogika fanlarini o'qitishning nazariy-metodik asoslari	313
Maqsudova Nodira Alijonovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishda ertakterapiya texnologiyalaridan foydalanish metodikasi	317
Muxiddinova Difuza Sherdor qizi	
Nutq madaniyatini shakllantirishda o'qituvchi nutqining roli.....	320
N. Q. Olimova	
Boshlang'ich ta'lim jarayonida matematika fanini o'qitishda raqamli transformatsiya vositalaridan foydalanishning metodik paradigmasi	323
Narzullayeva Sevara Omonovna	
O'quvchilarda ekologik madaniyatni shakllantirish metodikasi	326
Normirzayeva Maftunaxon Ilyosjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqot faoliyatini rivojlantirishda intensiv ta'lim texnologiyalarining metodik asoslari.....	329
Olloqulova Farzona Umedillayevna	
Maktabgacha ta'lim yoshidagi giperaktiv bolalar bilan ishlashda pedagogik kompetentligini oshirish metodikasi	332
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Talabalarining tadqiqotchilik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy asoslari	335
Rustamova Shoxista Omonjonovna	
Inklyuziv ta'limni tashkil etishning xorijiy pedagogik amaliyotdagi modellari	339
Sultonova Zarina Uchqun qizi	
Xalq pedagogikasida ertaklarning tarbiyaviy va ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati: ma'naviy begonalashuvga qarshi tarbiyaviy omil sifatida	343
To'xtasinova Farida Davlatali qizi	
B1 darajadagi talabalar uchun xorijiy tilni o'qitishda audiovizual texnologiyalar yordamida ta'lim samaradorligini oshirishning metodik asoslari	347
Toshpulatova Shaxsanam Xolmurodovna	
Kontekstli ta'lim va uning boshlang'ich ta'lim matematikasidagi ahamiyati haqida	350
Umarova Nigora Alisherovna	
Oiladagi psixologik muhitning o'spirinlarda to'liqsizlik kompleksi shakllanishiga ta'siri	353
Xalmuratova Dilorom Abdikarimovna	
Ta'limda faktcheking: misinformatsiya va dizinformatsiyaga qarshi kurashishning pedagogik asoslari	356
Xidirova Maftuna Ilhom qizi	
Maktab o'quvchilarini falsafiy va dunyoqarashga tayyorlash omillari	362
Xo'shboqova Farida Komiljon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutq faoliyatini rivojlantirishning lingokognitiv asoslari	370
Xusanova Gulruxsor To'liqin qizi, Aliyeva Muhliisa Baxodir qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini oshirish	374
Zokirova Sohobxon Muxtaraliyevna, Erkinova Nazokatxon Anvarjon qizi	
Эффективность занятий кроссфитом в повышении уровня общей физической подготовленности слушателей института повышения квалификации МВД Республики Узбекистан	377
Албеков Шокир Адилбекович	
Роль торговых и кочевых маршрутов в формировании лингвокультурных заимствований между Хорезмом и Южной Сибирью.....	381
Сатымова Светлана Сатымовна	
Использование искусственного интеллекта в обучении русскому языку как иностранному: проблемы и решения.....	385
Ташева Дилором Салимовна	
Проблемы использования коммуникативного метода в преподавании русского языка студентам	389
Тоджибоева Наргиза Джумабоевна	

Maktab—oila—mahalla hamkorligining qizlar ijtimoiy faolligini oshirishga ta'siri	393
<i>Abdurazoqova Marg'uba Muxammad qizi</i>	
Ta'lim tizimida musiqiy madaniyatni takomillashtirishning metodologik imkoniyatlari.....	397
<i>Asqarova Xurshida A'zamjon qizi</i>	
Maktab biologiya kursini o'qitishda dars va darsdan tashqari mashg'ulotlarning o'zaro bog'liqligi asosida metodologik savodxonlikni shakllantirish.....	404
<i>Azimov Bekjon Ibrohimjon o'g'li</i>	
Oliy ta'lim tizimida iqtidorli talabalar bilan ishlash samaradorligini ta'minlash usullari.....	407
<i>Delov To'liqin Erkinovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarni badiiy asarlarni janriy xususiyatlariga ko'ra izohli o'qishga o'rgatish	410
<i>Gulmira Abdullayeva</i>	
O'zbekiston bokschilarining dunyo reytingida yetakchi o'rinlarni egallashining asosiy omillari	413
<i>Insapov Ismoil Tuychaliyevich</i>	
Improving Learners' Engagement Through Game-Based Techniques in Language Education	416
<i>Ismailova Ma'rifat Bakhrambek kizi</i>	
STEAM yondashuvi boshlang'ich ta'limda ijodiy fikrlashni rivojlantirishning zamonaviy kaliti sifatida	421
<i>Jo'rayeva Nasiba Komil qizi</i>	
O'quvchilarni milliy qadriyatlar asosida tarbiyalashning ijtimoiylashuvi	426
<i>Jo'rayeva Sayyora Vahobjon qizi</i>	
O'smirlarda xarakter aksentuatsiyasining o'ziga bo'lgan ishonch rivojlanishiga ta'sirining psixologik xususiyatlari	429
<i>Jurayev Xaydarjon Odilboyevich</i>	
O'spirinlarda agressiv xulqqa ta'sir qiluvchi omillar	433
<i>Konratbayeva Ayjamal Bazarbayevna</i>	
Rus va o'zbek tillarida chorvachilik terminlarining qiyosiy tahlili	436
<i>Kurbanova Guzal Abduraximovna</i>	
Texnologiya darslarida murakkab mexanizmlarni o'qitishning zamonaviy usullari	441
<i>Mamadaliyev Furqat Xolmamatovich</i>	
Umumta'lim maktab o'qituvchilarining sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish madaniyatini shakllantirish usullari	446
<i>Mamatova Fazilat Ixtiyorovna, Xolmirzayeva Zebo Ravshan qizi</i>	
Nutqda badiiy tasviriy vositalardan foydalanish yo'llari.....	450
<i>Murodova Farangis G'anisherovna</i>	
Kichik yoshdagi o'quvchilarning yozma savodxonligini oshirish yo'llari.....	454
<i>N. Abduvaliyeva, M. Odinajonova</i>	
Kichik maktab yoshidagi nutqida nuqsoni bo'lgan bolalar shaxslararo munosabatini korreksiyalashda ertak terapiyasidan foydalanish	458
<i>Nig'matova Nodirabegim Lutfillo qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	463
<i>O'rinova Ro'zigul Jumanazar qizi</i>	
Voleybol o'yinida blok qo'yish texnikasini o'rgatishda yangi pedagogik yondashuvlar	467
<i>Qambarov Kozimjon</i>	
Texnik yo'nalishda tahsil olayotgan talabalarga ingliz tilini o'qitishning yangi texnologiyalari	472
<i>Babayeve Gulnozaxon Latibjonovna</i>	
Maktabgacha ta'lim sifatini oshirishda pedagog malakasining roli	481
<i>Davlatova Dildora Nuriddinovna</i>	
Talabalarda sog'lom turmush tarzini rivojlantirishning pedagogik tamoyillari	485
<i>Davronov Nurzod Ismoilovich</i>	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalar: toifalari va tasniflash mezonlari	490
<i>Djurayeva Sohiba Barat qizi</i>	
Blum taksonomiyasiga asoslanib boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki va yozma nutqini rivojlantirish usullari.....	495
<i>Husenova Aziza Sharipovna</i>	
Tabiiy fan darslari jarayonida o'quvchilarda loyihaviy ishlarni tashkil etish ko'nikmasini shakllantirish	498
<i>Matniyazova Diyora Jumanazarovna</i>	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	501
<i>Nazarova Mohigul Akmalovna, Asatova Mashhura Asomiddin qizi</i>	

Kasbiy pedagogikani shakllantirish va rivojlantirish masalalari	506
Sanaqulov Xamroqul Rizaqulovich	
O'qituvchining shaxsiy fazilatlar va suggestiv kompetentligining o'zaro bog'liqligi	513
Shermatova Manzura Ikromjanovna	
Tez qalamchizgilarda innovatsion texnologiyalarni qo'llash tajribasi	518
Suyunov Navro'z Alisher o'g'li	
Kognitiv tilshunoslik asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqini rivojlantirish	523
Teshabiyev Dilmurod Raxmadjonovich, Madazimova Muxlisa Abdurashid qizi	
Kombinatorik masalalar asosida ijodiy topshiriqlarni tuzish va ularning o'quvchilarga ta'siri	526
Toshboyeva Saida Rahmonberdiyevna, Yusupova Latofat Abduqodir qizi	
Linguodidactic Foundations for Enhancing Professional Competence in Practice-Oriented Language Education	530
Uktamova Navruza Botir qizi	
Audiovizual usul qo'llanilganda o'quvchilarning til ko'nikmalaridagi o'zgarishlarni baholash	535
Umarov Aziz Avazovich	
Ona tili – ART texnologiya va kreativlik fanida so'z san'atining omili sifatida	540
X. Sanaqulov, Sh. Nurmatova	
Etnopedagogik yondashuvning boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijtimoiylashuv jarayoniga ta'siri	543
Xamroqulova Xilola Qosimjon qizi	
Ajdodlarimiz o'g'itlari asosida o'quvchi-yoshlarda axloqiy sifatlarni shakllantirish texnologiyasi	547
Xatamova Nilufar Xaydarovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ o'qish madaniyatini rivojlantirishda generativ sun'iy intellekt texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari	550
Xayitova Firuza Abdullayevna	
Rivojlangan mamlakatlarda maktabgacha ta'limning mazmuni va tarixiy taraqqiyoti	554
Yoziyeva Umida Lutfullayevna	
O'quv vaziyatlarini loyihalash orqali talabalar o'quv faolligini oshirish	558
Zakirova Dilfuza Sayidolimovna	
O'quvchilar orasida jismoniy faollikni oshirish uchun yangi ilmiy yondashuvlar	561
Zaynobidinov Dilshodbek Qobilovich	
Активные методы обучения как коммуникационная основа современного урока	566
Ахмедова Мукаддас Ходиматовна	
Инклюзия как путь к равным возможностям: развитие системы образования Узбекистана	570
Баротова Шохсанам Бахтиёр кизи, Мауш Ребия Джамshedовна, Мурадова Дилфуза Махмудовна	
"Qurilish konstruksiyalari" fanini o'qitishda kasbiy-amaliy kompetentlikni rivojlantirish	576
No'manova Soxiba Ergashboyevna	
Креативный педагогический подход в музыкально-теоретических и практических занятиях по искусству макома	582
Нурматова Фируза Муминовна	
Система упражнений по методике обучения средствам речевой выразительности узбекского языка	587
Фаттахова Д. А.	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	592
Ernazarov Alisher Ergashevich, Chinqulova Gulmehra	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	598
Hamraqulov Gulandom Sodiq qizi	
Raqamli o'yinlarga (mobile games) qaramlikning kognitiv samaradorlikka salbiy ta'siri	601
Turamov Muhammadzohid Rustamjon o'g'li	
OTM talabalarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalash asosida ilmiy tadqiqot ishlariga yo'naltirishning zamonaviy metodlari	605
Sobirov Zahriddin Sadriddinovich	
Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarda kiriyativlikni rivojlantirish	609
Qo'chqarov Mirzavali Qo'zibayevich	
Maktabgacha ta'lim muassasalari tarbiyalanuvchilarining axloqiy tarbiyasini shakllantirish	613
Yaqubova Dinora Bahodirovna	
Zamonaviy ta'lim tizimida AR (Augmented Reality) texnologiyalarining qo'llanilishi	617
Abdumo'minov Burxonjon Sunnatillo o'g'li	

The Role of Psychological Support in the Formation of Students' Socio-Emotional Competence in Preschool Education	622
Kamoliddinova Diyora Jaloliddin qizi	
Raqamli ta'lim muhitida o'quvchilarning mantiqiy tafakkurini rivojlantirish metodikasi	626
Xudonazarova Moxira Xakimovna	
Zamonaviy ta'lim jarayonida talabalarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini metodlar orqali rivojlantirish	629
Ro'zmetov Ravshan Sharipbayevich	
Bo'lajak tarbiyachilarda muloqot madaniyatini tarbiyalash	633
Uljayeva Sevara Abdirazzoqovna	
Kompetensiyaviy yondashuvga asoslangan zamonaviy darsliklar tuzilishi va mazmuni	638
Po'latova Marjona Inomjon qizi	
STEAM ta'lim texnologiyasini maktabgacha ta'limida qo'llash bo'yicha xorijiy tajribalar	643
Saidova Nigora Olimovna, Pirmatova Zaynabxon Elmurod qizi	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish	646
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
O'quvchilarda ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikning shakllanishi va uning dolzarb muammolari	650
Gaparova Mastona Safaraliyevna	
Adabiyot darslarini o'qitishda 5E modelidan foydalanish	654
Abdiraupova Zarnigor Abdinabi qizi	
Oliy ta'limda kompetensiyaga asoslangan o'qitish modellari	657
Ernazarov Alisher Ergashovich, Chinqulova Gulmehra	
Traditional Techniques and Modern Approaches in the Production of National Costumes	665
Jabborova Dilshoda Xolmamat qizi	
Pedagogik platformalar va kognitiv-didaktik yondashuvlar integratsiyasi yordamida talabalarning kasbiy tayyorgarlik tizimini yangi bosqichga olib chiqish	668
Raxmonov Omadjon Mamasidiq o'g'li	
Aqli zaif o'quvchilarda disgrafiyaning bartaraf etishda assistiv texnologiyalarning ahamiyati	672
Usmonov Umid Allayorovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tayanch hayotiy kompetensiyalarni shakllantirish	676
Adizova Nigora Baxtiyorovna, Akbarova Sarvinovna Sadriiddinova	
Tadqiqotchilik kompetentligi pedagogik muammo sifatida	681
Ergashev Nozim Nabiyeovich	
Teaching Reading to Young Learners: Essential Principles for Primary School Teachers	684
Toshtanova Maftuna Xamidjon qizi	
Tarmoq qurilmalari va tizimlarini boshqarish modulini o'qitish orqali o'quvchilarni kasbiy faoliyatga tayyorlash	687
Karimova Charos Abduhalim qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda og'zaki nutq rivojlanishining psixolingvistik asoslari	691
Musayeva Nafisa Kudratovna, Muxammadova Saodat Muzaffar qizi	
"Kasbiy ma'naviyat" fani bo'lajak pedagoglarda ma'naviy-axloqiy kompetensiyalarni intensiv rivojlantirish omili	695
Ismoilov Yoqubjon Quchqarboyevich	
Yapon tilini o'rgatishda talabalarning gapirish ko'nikmasini rivojlantirish: tamoyillar, bosqichlar va innovatsion usullar	699
Baqoyev Navro'zjon Abdullo o'g'li	
Texnologik ta'lim jarayonida ixtirochilik va loyihalashtirish kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik asoslari	705
Zokirova Nargiza Akbarjonovna	
Bo'lajak pedagoglarda kasbiy kompetentlikni shakllantirishning psixologik asoslari	710
Eshnazarova Farida Jo'raqulovna	
Ta'lim islohotlari sharoitida genderga yo'naltirilgan ta'limni tashkil etishning o'ziga xos xususiyatlari	714
Yaxyayeva Sojida Abduraximovna	
Ko'rsatish olmoshlarining vazifaviy uslublarda qo'llanilishi	718
Berdiyeva Malika	
Nazorat turlari orqali o'quvchilarning savodxonlik kompensatsiyasini shakllantirish	721
Xoldarova Irodaxon Valijonovna, Jo'rayeva Shodiya Kenjaali qizi	

Zamonaviy boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilish sharoitida o'quvchilarda lug'atlar bilan ishlash kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi	726
Buvajonova Mohiraxon Usmonali qizi	
Boshlang'ich ta'limni modernizatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari: innovatsion taraqqiyot, metodik yangiliklar va istiqbollari	731
Nazarova Mohigul Akmalovna	
Maktab va pedagogika institutlari o'rtasida amaliyotga yo'naltirilgan dual ta'lim modelini takomillashtirish: muammolar va yechimlar	736
Arabova Muxiba Bazarovna	
Помощь советского государства в подготовке кадров для арабских государств	740
Хомидова Камола	
Место Узбекистана в развитии культурной сферы Советского союза во второй половине XX века ..	744
Бекназаров Собиржон	
Toshkent xalqaro kinofestivallarining Arab davlatlari va Afrika mamlakatlari kinosan'atida tutgan o'rni	748
Sharifov Shoxjaxon To'liqinjon o'g'li	
Ekonometrika fanini o'qitishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanishning nazariy asoslari va istiqbollari	752
Bobonorova Qundizxan Quralbay qizi	
O'quvchi faolligini oshirishda jadid maktablari tajribasi va faol ta'lim metodlarining integrativ qo'llanilishi ..	759
Bobonazarov Orif Abrayqulovich	
Влияние гендерной лингвистики на развитие психолингвистических исследований в Узбекистане ..	764
Мусаева Елена Казимовна	
Psixik rivojlanishni tashxislashda psixofiziologik usullardan foydalanish samaradorligi	767
Sh. L. Rahmonova	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida o'quvchilarning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	770
Saidova Dilbar Erkinovna	
Ingliz tili o'qitishda integrativ (CLIL) texnologiyasining boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun mos modellarini ishlab chiqish	773
Xakimova Xosiyat Jurayevna	
Rivojlangan mamlakatlar ta'lim tizimida talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda sun'iy intellektdan foydalanish usullari	776
Mirzayeva Faroxat Odiljonovna, Odiljonova Shoxsanam Abdug'appon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida jismoniy sifatlarni rivojlantirishda innovatsion o'yin metodlarining ahamiyati	785
Ikromov Ilxom Muxamadrasimovich	
Tabiat tasvirining adabiy janrlarga ko'ra o'ziga xosliklari	790
Fozilova Mohigul Farxodovna	
Методические подходы к развитию прагматической компетентности старшеклассников на основе чтения аутентичных материалов	794
Исаматдинова Машхура Икромжон кизи	
O'zbek tilida "zahar" konseptining leksik-semantik va pragmatik xususiyatlari	799
Shokirov Sherati Ibrohimovich, Baxramov Xabibillo Sadikovich	
Integrativ modulli o'qitish tizimi samaradorligining miqdoriy va sifat tahlili	803
Nurmanova Nazira	
Sog'lom turmush tarzi ko'nikmalarini shakllantirishda STEAM ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati	807
Toshova Shaxnoza Tojiorovna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodida o'rgatish	811
Badalov Dilmurod Abdixalilovich	
Ona tili darslarida o'quv lug'atlaridan foydalanishning o'quvchilarning og'zaki nutq kompetensiyasini rivojlantirishdagi didaktik asoslari	817
Ahmedova Adiba Ulug'bek qizi	
Philosophical Aspects and Analysis of the Regularities of the Formation of Geo-Economic Thinking	822
Ubaydullayev Islomjon Abdullayevich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini sun'iy intellekt texnologiyalaridan samarali foydalanishga tayyorlashning pedagogik asoslari	826
Xudayqulova Fazilat Bo'riyevna	

Boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida o'quvchilarning kommunikativ kompetensiyasini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining (Media/Mass Communication) roli.....	831
Bo'ronova Dilrabo Ne'matullayevna	
Inkluziv maktab sharoitida kichik maktab yoshidagi bolalarda ijtimoiy-perseptiv tajribani shakllantirish	835
Karimova Zulfiya Abduraxmanovna	
TEACCH konsepsiyasi – autizm va kommunikativ buzilishlari bo'lgan bolalarni davolash va o'qitish dasturi.....	839
Murodova Sarvigul Raxim qizi	
Модернизация кадровой политики дошкольных учреждений через инновационные мониторинговые механизмы	843
Ким Нигора Каримовна	
Bo'lajak tarbiya fani o'qituvchilarining metodik kompetentligini ergonomik yondashuv asosida rivojlantirish	847
Usmonova Xafiza	
Pedagogik improvizatsiya asosida talabalar o'quv faoliyatini rivojlantirishning pedagogik strategiyalari	852
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Talabalar orasida ilmiy-pedagogik tadqiqotlarni tashkil etish va o'tkazish	857
Nurmatova Madina Odiljon qizi, Qo'shoqova Farangiz Azizbek qizi	
O'quvchi-yoshlarni oilaga nisbatan ma'naviy-axloqiy va qadriyatli munosabatlarga tayyorlash – ijtimoiy-pedagogik zaruriyat sifatida	861
Xaydarov Oxunjon Murodjonovich	
Talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda mustaqil ta'limning ilmiy-metodik ahamiyati	866
B. Normamatova	
Talabalarda pedagogik e'tiqodni shakllantirishning variativ modeli va uning asosiy komponentlari	869
Bahranova Hulkar Bahrn qizi	
Konvensial yondashuv asosida talabalarni mustaqil ta'lim olish samaradorligining didaktik imkoniyatlarini rivojlantirish.....	872
Berdiyev Bahodir Ravshanovich	
Kontekstli yondashuvga asoslangan o'quv-ijodiy faoliyatning turlari	875
Botirova Zilola Nodirovna	
Raqamli texnologiyalar vositasida bo'lajak tarbiyachilarning pedagogik muloqot madaniyatini rivojlantirish.....	878
Ergasheva Sunbula Baxtiyor qizi	
Boshlang'ich sinflarida ta'lim o'quvchilarga sonlar haqida ma'lumot berish	882
Hakimova Zulfizar Umrzoq qizi	
Biologiya ta'limida elektron ta'lim (E-Learning) va aralash ta'lim (Blended Learning) texnologiyalarining samaradorligini tahlil qilish.....	886
Kozimov Akbarjon A'zamjon o'g'li	
Alisher Navoiy asarlarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga oid fikrlari tahlili.....	891
M. Ibragimova	
Integratsiyalashgan dars ta'limiy faoliyat samaradorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida	894
Mahmatqulova Xosiyat Bobomurod qizi	
Tarbiyalanuvchilarni xalq og'zaki ijodi namunalari asosida ma'naviy-axloqiy tarbiyalashning mazmunini ochib berish.....	897
Murodillayeva Durdona Dilmurodovna	
Sun'iy intellekt davrida bolalar adabiyoti: raqamli qahramonlar, interaktiv ertaklar va bolaning ijodiy tafakkuri rivoji	900
Normurodova Nigora Abdusattorovna, Sharipova Iroda Rashid qizi	
Qadimgi va o'rta asr mutafakkirlarining matematika fanining shakllanishi va rivojlanishidagi o'rni	903
Quvvatova Ozoda Gulbek qizi	
Shaxs xolistik rivojlanishi – psixologik-pedagogik muammo sifatida	906
Rashidova Xurriyat Sulaymonova	
Bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning psixologik-pedagogik asoslari.....	908
Ravshanova Kamola Toxirovna	
Matematikaga rivojiga ulkan hissa qo'shgan olimlar	911
To'rayeva Kamola Vosidjon qizi	

Umumiy o'rta ta'limda mexanika masalalarini yechish metodikasi va o'qitish jarayonining didaktik asoslari	914
Toxirova Maxfuzaxon Otaqo'ziyevna	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachi-pedagogalarining kasbiy-axloqiy kompetentligini rivojlantirish	916
Xabibullayeva Sayyoraxon Maxamadali qizi	

BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINF O'QITUVCHILARINING BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIGA HARAKATGA DOIR MASALALARNI KLAUSTER METODIDA O'RGATISH

Badalov Dilmurod Abdixalilovich

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Maktabgacha va boshlang'ich ta'lim kafedrası katta o'qituvchisi

ORCID: 0009-0003-0957-4916

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim o'quvchilariga harakatga doir masalalarni klaster metodi asosida tushuntirish masalalari yoritilgan. Maqola mazmunida boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalari uchun o'qitiladigan "Matematika va uni o'qitish metodikasi" fanida o'rganiladigan "harakatga doir masalalar" mavzusiga oid ilmiy-metodik ma'lumotlar bayon etilgan. Tadqiqotda harakatga doir masalalar oddiydan murakkabga tomon izchil yondashuv asosida tahlil qilingan bo'lib, tekis harakatdan tekis tezlanuvchan harakatga doir masalalarni yechishning amaliy modeli aks ettirilgan.

Kalit so'zlar: vaqt, masofa, tezlik, tezlanish, klaster, moddiy nuqta, fizika, matematika, metod, axborot.

Abstract: This article examines the explanation of motion-related problems to primary school students based on the cluster method. The content of the paper presents scientific and methodological materials on the topic of "Motion problems" studied within the course "Mathematics and Methods of Teaching it" for students of primary education. The study analyzes motion problems using a gradual approach from simple to complex, presenting a practical model for solving problems ranging from uniform motion to uniformly accelerated motion.

Key words: time, distance, speed, acceleration, cluster, material point, physics, mathematics, method, information.

Аннотация: В статье рассматриваются вопросы объяснения задач на движение учащимся начальных классов на основе кластерного метода. Содержание работы включает научно-методический материал по теме "Задачи на движение", изучаемой в рамках учебной дисциплины "Математика и методика её преподавания" для студентов начального образования. В исследовании задачи на движение анализируются по принципу от простого к сложному, при этом представлена модель решения задач от равномерного движения к равнопеременно ускоренному движению.

Ключевые слова: время, расстояние, скорость, ускорение, кластер, материальная точка, физика, математика, метод, информация.

KIRISH

Respublikamizda ta'lim sohasida olib borilayotgan islohotlar ta'lim tizimini to'liq axborotlashtirishni, an'anaviy o'qitish mazmunini qayta ko'rib chiqishni, shuningdek, o'quv fanlarini integratsiyalash hamda o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish asosida tashkil etishni taqozo etmoqda. "Matematika sohasidagi ta'lim sifatini oshirish va ilmiy-tadqiqotlarni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" Prezident qarori qabul qilindi ^[20].

Yurtimizda qisqa vaqt ichida amalga oshirilayotgan ijobiy o'zgarishlar yangilanayotgan O'zbekiston qiyofasining jahondagi nufuzini, ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan rivojlanayotgan mamlakat ekanligini yaqqol namoyon etib kelmoqda. Mustaqilligimizning 30 yilligi arafasida ikki yarim oy muddatda qurib bitkazilgan "O'zbekiston bog'i" va "Mustaqillik monumenti"ning o'ziyoq badiiy arxitekturasini, salobati hamda ma'naviy-ma'rifiy ahamiyati bilan juda katta ramziy ma'no kasb etadi. Monumentda yurtimizning 3 ming yillik tarixi, ya'ni "Avesto"dan to hozirga qadar bo'lgan taraqqiyot namunalarini, ayniqsa, Yangi O'zbekiston fenomeni ifodasini topgan. Unda o'tmish va bugunni tutashtirgan tarixni, shu bilan birga istiqbolli kelajakni ko'rish mumkin. Ta'lim sohasidagi islohotlar ham keyingi besh yilda yangi qiyofa kasb etganligini faxr bilan e'tirof etish mumkin.

Birgina dalil sifatida Sh. M. Mirziyoyev Prezidentlik faoliyatining ilk kunlaridanoq ilm-fan va ta'lim sohasiga alohida e'tibor qaratganini ko'rsatish mumkin. Mamlakat rahbarining 30-dekabrdanoq Fanlar akademiyasi a'zolari, olimlar va professorlar bilan uchrashib, shaxsan suhbatlashgani davrida respublikamizda ilm-fan

inqirozga uchragan davr mavjud bo'lganini e'tirof etish joiz. Mazkur uchrashuv ilm-fan rivojiga yangi turtki berdi. Professor-olimlarning mashaqqatli mehnatini va mamlakat rivojiga qo'shayotgan ulkan hissasini munosib baholashga qaratilgan qator farmon va qarorlar qabul qilindi. Natijada, fanimiz shiddat bilan rivojlanishning yangi bosqichiga ko'tarildi. Aytish mumkinki, ilm-fan va ta'lim sohasidagi islohotlar hozirgi kunda ham jadal davom etmoqda ^[1].

Bu holat, o'z navbatida, ta'lim muassasalarida yagona axborot-ta'lim muhitini shakllantirish, axborotlar bazasini yaratish va undan samarali foydalanish, o'quv hamda me'yoriy hujjatlarni fanlar integratsiyasi asosida takomillashtirish zaruriyatini yuzaga keltirmoqda ^[2].

Hozirgi shiddat bilan rivojlanib borayotgan hayot sharoitida bolalarning ongiy rivoji yuqori sur'atlarda kechmoqda. Shu omillarni inobatga olgan holda, boshlang'ich sinflarda tekis tezlanuvchan hamda tekis sekinlashuvchan harakatga doir masalalarni targ'ib qilish maqsadga muvofiq hisoblanadi. Bugungi kunda boshlang'ich sinf o'quvchilarining bilim salohiyati ushbu tushunchalarni o'zlashtirishga qodir ekanligi amaliyotda tasdiqlangan. Avvalambor, o'quvchilarga tekis tezlanuvchan hamda tekis sekinlashuvchan harakatga doir masalalarning sodda ko'rinishlarini taqdim etish lozim ^[3].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Boshlang'ich ta'limda matematik kompetensiyalarni shakllantirish masalasi so'nggi yillarda ilmiy tadqiqotlarning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib kelmoqda. Ismoilov va Turayev tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda STEAM yondashuvi asosida tabiiy fanlarning o'zaro integratsiyasi o'quvchilarda mantiqiy va tizimli tafakkurni rivojlantirishda samarali ekanligi asoslab berilgan. Mualliflar matematika va tabiiy fanlar o'rtasidagi bog'liqlik harakatga doir masalalarni o'qitishda muhim metodik vosita bo'lishini ta'kidlaydilar.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining metodik tayyorgarligiga oid tadqiqotlarda Ismoilov va Djumaev matematik kompetensiyalarni shakllantirishda faol va interfaol metodlardan foydalanish zarurligini ko'rsatadi. Ularning ilmiy qarashlariga ko'ra, masalalarni model asosida tahlil qilish hamda klaster elementlari bilan boyitish o'qituvchilar kasbiy tayyorgarligini mustahkamlashga xizmat qiladi. Bu yondashuv, ayniqsa, harakatga doir masalalarda tushunchalarni izchil shakllantirish imkonini beradi.

Klaster metodining pedagogik ta'limdagi o'rni Badalov tomonidan chuqur o'rganilgan. Tadqiqotchining ilmiy ishlarida klaster yondashuvi o'quv materiallarini tizimlashtirish, asosiy va ikkilamchi tushunchalarni aniqlash hamda ular o'rtasidagi mantiqiy bog'lanishni ochib berishda samarali metod sifatida asoslanadi. Muallif boshlang'ich ta'limda klaster metodidan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlashini va muammoni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishini qayd etadi.

Boshlang'ich sinflarda matematika ta'limi metodikasiga bag'ishlangan Ismoilovning ishlari harakatga doir masalalarni o'qitish nazariy va amaliy jihatdan muhim ahamiyatga ega. U situatsion va konstruktiv masalalardan foydalanish orqali o'quvchilarda masofa, tezlik va vaqt tushunchalarini shakllantirish mumkinligini ilmiy asoslaydi. Bu yondashuv o'quvchilarni keyingi bosqichlarda fizika fanini o'zlashtirishga tayyorlashda muhim didaktik omil bo'lib xizmat qiladi.

Fanlararo aloqadorlik va integrativ yondashuv masalalari Babayeva hamda Xakkulov va Babayeva tadqiqotlarida keng yoritilgan. Ularning ishlarida matematik ta'limni boshqa fanlar bilan uyg'unlashtirish, ayniqsa, harakatga doir masalalarni real hayotiy vaziyatlar bilan bog'lash orqali o'quvchilarning bilim samaradorligini oshirish mumkinligi ko'rsatiladi. Bu esa klaster metodining boshlang'ich ta'lim jarayonida qo'llanishini metodik jihatdan asoslashga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot jarayonida ma'lumotlar asosan pedagogik kuzatish, tajriba-sinov ishlari, so'rovnoma va o'quv faoliyati mahsulotlarini tahlil qilish usullari orqali to'plandi. Tadqiqot boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni o'rgatish jarayonida klaster metodidan foydalanish samaradorligini aniqlashga yo'naltirildi. Pedagogik kuzatish usuli dars jarayonida o'quvchilarning faol ishtiroki, tushunchalarni o'zlashtirish darajasi va masalalarni yechish jarayonidagi mantiqiy fikrlash holatini aniqlash maqsadida qo'llanildi. Tajriba-sinov ishlari jarayonida an'anaviy yondashuv asosida o'qitiladigan sinflar bilan klaster metodi asosida tashkil etilgan darslar natijalari o'zaro solishtirildi. So'rovnoma usuli bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilari va o'quvchilarning klaster metodiga bo'lgan munosabati hamda mazkur metodning tushunarliklik darajasini aniqlash uchun xizmat qildi. Olingan ma'lumotlar sifat va miqdoriy tahlil usullari yordamida qayta ishlanib, harakatga doir masalalarni o'zlashtirish darajasidagi o'zgarishlar tahlil qilindi. Shuningdek, o'quvchilarning yozma ishlari va masala yechish natijalari diagnostik tahlil qilinib, klaster metodining masofa, vaqt va tezlik tushunchalarini tizimli shakllantirishdagi ta'siri aniqlashtirildi. Tadqiqot natijalari umimlashtirilib, ularning pedagogik samaradorligi xulosalandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tezlik (mexanikada) – moddiy nuqta harakatining asosiy kinematik ko'rsatkichlaridan biri bo'lib, vektor kattalik hisoblanadi. U S , V , t parametrlari orqali aniqlanadi, bunda S – masofa, V – moddiy nuqta tezligi, t – vaqt tushunchasi sifatida qaraladi. Ma'lumki, fizika fani 6-sinf boshlab o'qitila boshlanadi. Harakat tushunchasi-ning boshlang'ich sinflarda o'rganilishi o'quvchilarga "masofa" va "vaqt" tushunchalarini singdirishga xizmat qiladi. Ma'lumki, yo'l formulasi $S = VT$ orqali aniqlanadi. Ushbu ishda esa mazkur formuladan foydalanmasdan, harakatga doir masalalarni yechish usullari yoritiladi [7].

1. Vertolyot har bir soatda bir xil masofani uchib, 2 soatda 460 km masofani o'tdi. U qanday tezlik bilan uchgan?
2. Velosipedchi bir xil tezlik bilan harakatlanib, 39 km masofani 3 soatda bosib o'tdi. Velosipedchi qanday tezlik bilan harakatlangan?
3. Vertolyot va velosipedchining tezligi, harakatlanish vaqti hamda bosib o'tgan masofalari jadvalda keltirilgan bo'lib, ushbu jadval asosida masalalarni tahlil qilish mumkin:

Tezlik	Vaqt	Masofa
230 km/soat	2 soat	460 km
13 km/soat	3 soat	39 km

Bu yerda masala jadval asosida ishlab chiqilgan bo'lib, masalaning mazmuni o'quvchilar uchun tushunarli holatda berilgan [2, 64].

Quyidagi masala ko'rib chiqiladi.

Masala: Neksiya avtomobili har soatiga 60 km yo'l bosadi. Mashina bir soatda, ikki soatda va hokazo vaqt oralig'ida qancha yo'l bosib o'tadi?

Yechish: Yechimini chizma orqali ifodalaymiz.

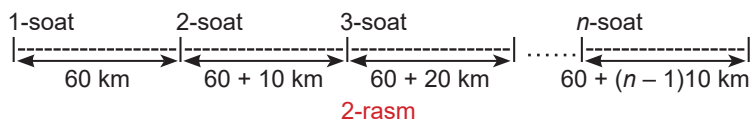

Chizmadan ko'rinib turibdiki, avtomobil har soatda bir xil masofani bosib o'tmoqda. Fizikada bu moddiy nuqtaning o'zgarmas harakati deb ataladi. Ushbu chizma o'quvchilarda tasavvurni shakllantirishga yordam beradi hamda turli savollar berish imkonini yaratadi [6].

Endi masalani murakkablashtiramiz, ya'ni tekis tezlanuvchan hamda tekis sekinlashuvchan harakatga doir masalalarni ko'rib chiqamiz [5].

Masala: Neksiya avtomobili birinchi soatda 60 km yo'l bosadi, keyingi soatlarda esa oldingi soatga nisbatan 10 km ko'proq masofani bosib o'tadi. 1-soatda, 2-soatda, 3-soatda va hokazo vaqt oralig'ida qancha masofa bosib o'tiladi? 1-soat bilan 3-soat oralig'ida qancha masofa mavjud? Shu kabi savollarga yechim chizma asosida ishlab chiqiladi [4].

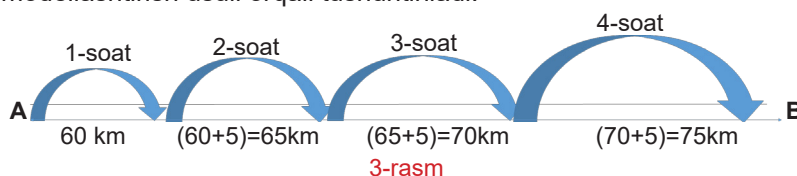
Yechimi:

Ko'rinib turibdiki, har soatda bosib o'tilgan masofa 10 km ga oshib bormoqda.

1-masala: Poyezd A shahardan B shaharga tomon 60 km/soat tezlik bilan yo'lga chiqdi. U tezligini har soatda 5 km/soatga oshirib, 4 soat yo'l yurgandan so'ng manzilga yetib bordi. A va B shaharlar orasidagi masofa qancha? [8]

Mazkur masala modellashirish usuli orqali tushuntiriladi.

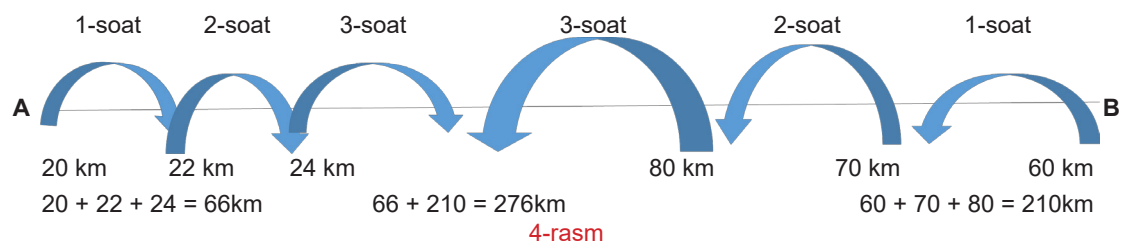

Modellashtirish usulida berilgan masalalar o'quvchilarning diqqatini jalb etadi, qiziqishini oshiradi hamda masalani yechishga faol undaydi. Ushbu yondashuv orqali o'quvchi fizika fanini o'rganishdan avval, ya'ni boshlang'ich sinf bosqichidayoq fizika haqida dastlabki tasavvurga ega bo'ladi [9].

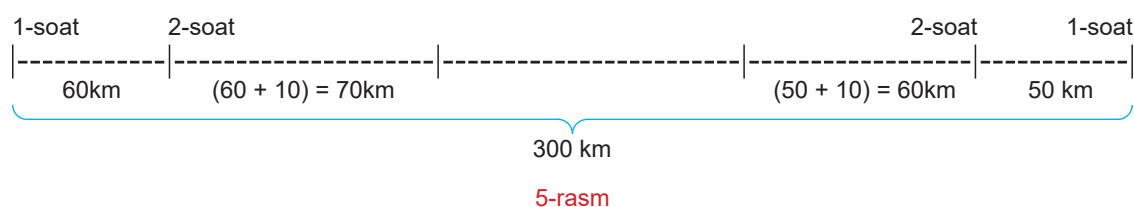
Masalaning qiyinchilik darajasi oshiriladi [22].

2-masala: A shahardan mototsikl 20 km/soat tezlik bilan B shahar tomon harakatlana boshladi. B shahardan "Matiz" avtomobili 60 km/soat tezlik bilan A shahar tomon bir vaqtda harakatni boshladi. Mototsiklchi har soatda tezligini 2 km/soatga, "Matiz" avtomobili esa 10 km/soatga oshirib bordi. Harakat boshlanganidan 3 soat o'tgach, ular orasidagi masofa 75 km qoldi. A va B shaharlar orasidagi masofa topilsin [20].

Masala: A shahardan Spark avtomobili 60 km/soat tezlik bilan, B shahardan Damas avtomobili 50 km/soat tezlik bilan bir-biriga tomon harakatlana boshladi. Ikki shahar orasidagi masofa 300 km. Ular tezligini har soatda 10 km/soatga oshirib borgan bo'lsa, 2 soatdan so'ng ular orasidagi masofa nechaga teng [21]?

Ushbu masalaning modellashtirilgan ko'rinishi quyidagicha ifodalanadi:

Yechish:

Spark -- $60 + (60 + 10) = 130$;

Damas-- $50 + (50 + 10) = 110$;

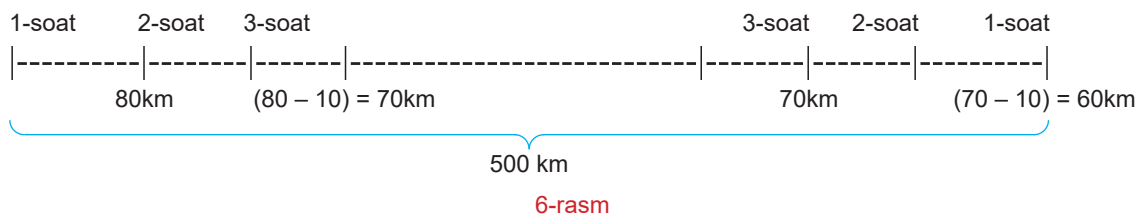
Spark+Damas -- $130 + 110 = 240$;

Jami masofa-(Spark+Damas)-- $300 - 240 = 60$ km

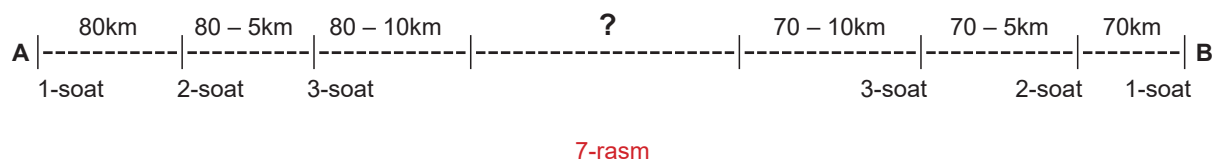
Javob: 60km masofa qoladi.

Tekis sekinlashuvchan masalalarni ham shu usulda berish o'quvchilar uchun tushunarli va qiziqarli bo'lib, ularda mantiqiy fikrlash hamda mustaqil tasavvur qilish ko'nikmalarini shakllantiradi [10].

Masala: Ikki shahar orasidagi masofa 500 km. Ikki shahardan bir-biriga qarab ikki mashina yo'lga chiqdi. Birinchi mashinaning tezligi 80 km/soat, ikkinchi mashinaning tezligi esa 70 km/soat [23]. Ular tezligini har soatda 5 km ga pasaytirib borgan bo'lsa, 3 soatdan so'ng ular orasidagi masofa qanchaga teng [11]?

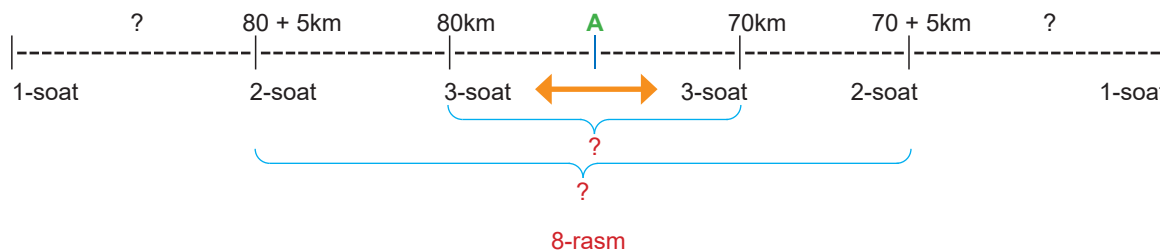

Ushbu masalalar shartini o'zgartirish ham juda oson kechadi. Bu o'qituvchi vaqtining tejallishiga yordam beradi. Masalan, yuqoridagi masala modulida bir belgining joyi o'zgartirilsa, masala mazmuni ham o'zgaradi [13].

Chizmadan masala shartining o'zgartirilgani ko'rinib turibdi. Ushbu chizma orqali ikki shahar orasidagi masofaning noma'lumliligi aks ettirilgan ^[14]. Chizmadan, shuningdek, harakatning qarama-qarshi yo'nalishda ekanligi ham yaqqol ko'rinadi.

Ushbu modul asosida quyidagicha masala tuzish mumkin ^[24].

A shahardan bir vaqtda qarama-qarshi yo'nalishda ikki mashina yo'lga chiqdi. Birinchi mashinaning tezligi 80 km/soat, ikkinchi mashinaning tezligi 70 km/soat. Ular tezligini har soatda 5 km ga oshirib borsa, bir soatdan keyin ular orasidagi masofa necha kilometr ga teng bo'ladi? Ikki soatdan keyin-chi ^[25]?

Biz ushbu maqola orqali o'quvchilarga boshlang'ich sinf bosqichidayoq fizikaviy tasavvurlarni uyg'ota olish imkoniyatini ko'rsatamiz ^[26].

Fizik jismlar deb tabiatda uchraydigan barcha jismlarga aytiladi. Masalan: quyosh, yulduzlar, sayyoralar, toshlar, idishdagi suv, xonadagi havo va hokazo. Jismlar sistemasi deb ayrim fizik hodisalar xuddi bitta jismdagidek namoyon bo'ladigan jismlar to'plamiga aytiladi. Masalan, avtomobil harakati ^[27]. Bunda avtomobilning barcha qismlari vaqt davomida ma'lum yo'l bosib o'tadi ^[28]. Shunday qilib, zamonaviy fizika materiya harakatining turli fizik shakllarini, ularning o'zaro bir-biriga aylanishini, shuningdek, modda va maydon xossalarini o'rganadi ^[12].

Fizika yunoncha "physis" – tabiat degan so'zdan olingan bo'lib, tabiatshunoslik degan ma'noni bildiradi. Fizika fanini birinchi bo'lib qadimgi yunon mutafakkiri Aristotel (eramizdan avvalgi 384–322-yillar) o'zining sakkiz tomlik asarida bayon etgan ^[29]. Fizik hodisalar deb moddani tashkil etgan zarralar o'zgarmay qolgan holda sodir bo'ladigan jarayonlarga aytiladi ^[30]. Masalan, toshning tushishi, g'ildirakning aylanishi, suvning qaynashi va muzlashi, ko'mir yonganda issiqlik ajralishi, lampochkadan yorug'lik chiqishi, radiodan ovoz chiqishi kabi jarayonlarda zarralarning ichki tuzilishi o'zgarmay qoladi ^[15].

Texnika va tabiatdagi yangi hodisalarning kashf etilishi hamda ularning amaliyotga joriy qilinishi natijasida fizikadan fizikkimyo, astrofizika, geofizika, biofizika va boshqa mustaqil fanlar ajralib chiqqan ^[16]. Asrimiz fizikasining yirik yutuqlaridan biri – kosmosni o'rganish natijasida shakllangan kosmofizika fanidir ^[17].

Boshlang'ich ta'lim tizimida o'quvchi fizika fanini o'rganishdan avval, ya'ni boshlang'ich sinfdayoq fizika fani haqida tasavvur hosil qilishi mazmuni hamda mohiyatini asoslash orqali amaliyotga tatbiq etishga doir ilmiy-metodik tavsiyalarni ishlab chiqish muhim ahamiyat kasb etadi ^[18].

I–IV sinflarda matematikani o'rgatish jarayonida ta'lim-tarbiyaviy vazifalarni samarali hal etish, avvalo, o'quvchilarning matematika kursi bo'yicha tayyorgarlik darajasiga bog'liqdir ^[19].

XULOSA VA TAKLIFLAR

Ushbu tadqiqot natijalari boshlang'ich sinf o'quvchilariga harakatga doir masalalarni o'qitishda klaster metodidan foydalanish o'quv jarayonining samaradorligini oshirishini ko'rsatdi. Klaster yondashuvi orqali o'quvchilarda masofa, tezlik va vaqt tushunchalarini o'zaro bog'liq holda shakllantirish, harakat jarayonini model-lashtirish asosida mantiqiy fikrlash va mustaqil tasavvur qilish ko'nikmalarini rivojlantirish mumkinligi aniqlandi. Mazkur metod harakatga doir masalalarni sodda ko'rinishlardan murakkab holatlarga izchil o'rgatishda o'quvchilarning bilimni anglash darajasini oshirishga xizmat qiladi.

Tadqiqot natijalariga asoslanib, quyidagi takliflarni bildirish maqsadga muvofiq:

- boshlang'ich sinflarda matematika darslarida harakatga doir masalalarni o'rganishda klaster metodidan tizimli ravishda foydalanish;
- dars jarayonida modellash va ko'rgazmali chizmalardan keng qo'llanish orqali fanlararo bog'liqlikni kuchaytirish;
- bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini tayyorlash jarayonida klaster metodiga oid amaliy mashg'ulotlar ulushini oshirish.

Ushbu yondashuv boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning umumiy bilim saviyasini va tahliliy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Ismoilov, B., & Turayev, A. (2025). STEAM ta'limini joriy etishda "tabiiy fanlar"ning mohiyati. *Journal of Universal Science Research*, 3(5), 18–19.
2. Ismoilov, B. T. (2021). Calculation of the full energy of helio-like atoms using the perturbation theory development of mathematical competence of students in reshenii konstruktivnyx zadach. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 3(1), 3–7.
3. Tohirovich, I. B., & Navruza, S. History of Abdulla Qodiri's novel "The Days Gone By" and its translation into English. Atayeva Nilufar Saliyevna. Linguistic principles of research in modern terminology. Fozilova Makhina Adashevna. Classification of methods of...
4. Ismoilov, B., & Djumaev, M. (2023). Improving the methodological system for forming mathematical competences in future primary school teachers. *Science and Innovation*, 2(B3), 550–556.
5. Ismoilov, B. T. (2020). Methodology of transfer from a ball to a cube. *Scientific Bulletin of Namangan State University*, 2(12), 6–10.
6. Ismoilov, B. (2025). Shashka donachalari ishtiroki bilan tuzilgan konstruktiv masalalarni yechish metodikasi. *Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali*, 3(2).
7. Исмоилов, Б. Т. (2019). Использование ситуационных задач в ходе обучения математике в начальной школе. *Научные горизонты*, (5–2), 38–42.
8. Исмоилов, Б. Т. (2019). Методы решения проблемы обучения математике в начальной школе. *Научные горизонты*, (5–2), 32–37.
9. Исмоилов, Б. Т. (2022). Обучение будущих учителей начальных классов решению конструктивных задач по технологии счётчика воды. *Oriental Renaissance: Innovative, Educational, Natural and Social Sciences*, 2(12), 867–872.
10. Исмоилов, Б. Т., Бадалов, Д. А., & Тураева, Г. Э. (2019). Постановка и решение задачи: найти площадь четырёхугольника по четырём сторонам. *Научные горизонты*, (5–2), 43–47.
11. Исмоилов, Б. Т. (2018). Проблема развития игры в истории педагогики. *Журнал по гуманитарным наукам*, 83.
12. Meyliqulova, M. A. (2024). 8-sinf o'quvchilar nutqini rivojlantirishda adabiyot darslarining o'rni. *Academic Research in Educational Sciences*, 5(CSPU Conference 1), 761–764.
13. Badalov, D. (2025). Pedagogik ta'limda klaster metodlarining dunyo mamlakatlari tajribasidagi o'rni. *Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali*, 3(3).
14. Abdikhalilovich, B. D. The validity of cluster methods in pedagogical education in Duna countries. *World Bulletin of Social Sciences*, 24, 73–77.
15. Исмоилов, Б. Т. (2019). Методы решения проблемы обучения математике в начальной школе. *Научные горизонты*, (5–2), 32–37.
16. Badalov, D. (2023). Boshlang'ich sinf o'quvchilarining matematik tafakkurini shakllantirish usullari. *Bulletin of Scientific Research TUES*, 1(2), 152–155.
17. Abdixalilovich, B. D. (2024, January). Boshlang'ich ta'lim sohasida boshqaruv tizimining logistikasiga yondashish. In *International Conference on Interdisciplinary Science* (Vol. 1, No. 1, pp. 70–79).
18. Badalov, D. (2024). Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarining texnologiyalarni o'rganishdagi klaster yondashuvlari. *News of the NUUZ*, 1(1.5.2), 51–53.
19. Badalov, D. (2025). Pedagogik ta'limda klaster metodlarining dunyo mamlakatlari tajribasidagi o'rni. *Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali*, 3(3).
20. Qarshiyeva, I. (2025). The reflection of educational values and moral issues in the works of Abdulla Avloniy. *International Journal of Artificial Intelligence*, 1(4), 731–734.
21. Qarshiyeva, I. (2025). Talabalarga jadidchilar asarlaridagi ma'rifiy qadriyatlarni o'rgatishdagi pedagogik muammolar. *Nauka i innovatsiya*, 3(15), 60–63.
22. Qarshiyeva, I. (2025). Talabalarga jadidchilar asarlaridagi ma'rifiy qadriyatlarni o'rgatish metodikasini takomillashtirishning shakl va vositalari. *Nauka i innovatsiya*, 3(13), 83–86.
23. Toshova, S. (2024). Maktabgacha yoshdagi bolalarda kitobxonlikka mehr uyg'otish orqali sog'lom turmush tarzini shakllantirish. *Pedagogicheskaya akmeologiya*, 1(9).
24. Tojinorovna, T. S. (2024, January). Oilada farzandni kitobxonlik ruhida tarbiyalash usullari. In *International Conference on Interdisciplinary Science* (Vol. 1, No. 1, pp. 84–89).
25. Babayeva, M. A. (2025). Stages of creating software for the formation of professional readiness of students based on an integrative approach. *Web of Scientists and Scholars: Journal of Multidisciplinary Research*, 3(5), 350–353.
26. Xakkulov, Y. A., & Babayeva, M. A. (2025). Integrativ yondashuv asosida talabalarining kasbiy tayyorgarligini rivojlantirishning pedagogik jihatlari. *American Journal of Education and Learning*, 3(5), 948–953.
27. Abduvaitovna, B. M. (2022). The role of pedagogy and psychology in improving the methodology of teaching mathematics in general secondary schools on the basis of a competency-based approach. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 6, 37–40.
28. Babayeva, M. A. (2025). Xalqaro baholash dasturlarining ta'lim tizimidagi ahamiyati. *Maktabgacha va maktab ta'limi jurnali*, 3(2).
29. Babayeva, M., & Abdullayeva, D. (2025). Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mantiqiy fikrlashni masalalar yechish orqali rivojlantirish. *Nauka i tekhnologiya v sovremennom mire*, 4(3), 116–119.
30. Babayeva, M. (2024). Ta'limda fanlararo aloqadorlikni amalga oshirishning o'ziga xos pedagogik shartlari. *Pedagogicheskaya akmeologiya*, 2(10).

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.